

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2008. év június hó 12. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette az alábbi

Í T É L E T E T :

A különösen nagy kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntette és más bűncselekmény miatt a vádlott ellen indított büntető ügyben a Heves Megyei Bíróság 2007. év október hó 24. napján kihirdetett 1.B.136/2007/11. számú ítéletét **annyiban változtatja meg**, hogy a vádlottal szemben kiszabott pénzmellékbüntetést mellőzi.

A vádlott által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban eltöltött időt is a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A Heves Megyei Bíróság 2007. év október hó 24. napján kelt 1.B.136/2007/11. számú ítéletében a vádlottat 1 rb. különösen nagykárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntette és 5 rb. jelentős kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntette miatt halmazati büntetésül 6 év börtönre, 500.000,- forint pénzbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte, melybe beszámította a vádlott által bűnügyi őrizetben eltöltött időt. Rendelkezett a pénzmellékbüntetés meg nem fizetés esetén történő átváltoztatásáról és kötelezte az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére. Az ítélethirdetést követően elrendelte a vádlott előzetes letartóztatását a másodfokú eljárás befejezéséig, de legfeljebb a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartamáig.

Az ítéletet az ügyész három napi gondolkodási idő alatt tudomásul vette; ellene vádlott és védője jelentettek be fellebbezést azzal, hogy a védő elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését kérte.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.830/2007/1. számú átiratában az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő perbeszédében elsődlegesen a tényállás felderítetlensége, megalapozatlansága és az indokolási kötelezettség megsértése miatt az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését indítványozta, mert a Heves Megyei Bíróság nem adta indokát annak, hogy miért utasította el 1-es tanúkenti meghallgatására vonatkozó előterjesztését. E tanú ugyanis nem csak 2-es sértetteknek fizetett ki 7.000.000,- forintot, hanem más személyeknek is, ami nyomatékos enyhítő körülmény. A vádlott különben sem fogadta el a tanú által felajánlott pénzt, pont azért, hogy ezt a sértettek kárának megtérítésére fordítsa.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét atekintetben sem teljesítette, hogy nem indokolta meg, miért nem fogadta el a vádlott arra történő hivatkozását, hogy ukrán személyekkel szemben állt fenn tartozása, illetve, hogy miért érte meg ilyen összegekkel is megkötni a kivitelezőkkel a szerződést.

Indítványozta figyelembe venni mindazokat az enyhítő körülményeket melyek egyébként megállapíthatóak az elsőfokú bíróság ítéletéből, azonban a Heves Megyei Bíróság nem vette figyelembe. További enyhítő körülményként értékelendő a vádlott rossz egészségi állapota, mely eggyel enyhébb végrehajtási fokozat alkalmazását indokolja.

Indítványozta az is, hogy a másodfokú bíróság szükség esetén tárgyalás keretében fogatosítsa bizonyítást, ennek eredményeként alkalmazzon felmentő rendelkezést, avagy helyezze hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét.

Amennyiben az ítélet mégis megalapozott, úgy az enyhítő körülmények figyelembe vételével a büntetés tartamát és végrehajtási fokozatát enyhítse.

A vádlott felszólalásában és az utolsó szó jogán nyilatkozott személyi körülményeire, az ügy érdemére azonban nem tett észrevételt.

A Fővárosi Ítéltábla a Be. 348. § (1) bekezdése alapján a vádlott és védője által bejelentett perorvoslatra figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül. Megállapította, hogy a Heves Megyei Bíróság az eljárási szabályok betartásával folytatta le az eljárást. Ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve meghallgatta mindazokat a tanúkat - a sértetteket -, akiknek a vallomása a cselekmény büntetőjogi megítélése szempontjából relevanciával bír. Megfelelő indokokkal utasította el 1-es és más tanúk meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványt. Helyesen utalt a Füzesabonyi Városi Bíróságon 2006. év október hó 31. napján tett vallomására, ahol az 1-es tanú azt nyilatkozta, hogy 2004. év májusáig volt az 1-es Kft. ügyvezetője, a cég ellen felszámolás van folyamatban. Nincs ténybeli alapja ezért a védő arra történő hivatkozásának, hogy a tényállásban írtakon túlmenően az 1-es Kft. vagy az 1-es

tanú az engedményező nyilatkozatok alapján további pénzösszegeket fizetett volna ki a sértetteknek. Ezért a másodfokú bíróság is egyetértett azzal, hogy az elsőfokú bíróság elutasította a vádlott védője által előterjesztett bizonyítási indítványokat (elsőfokú ítélet 13. oldal utolsó bekezdés - 14. oldal).

Az eljárási szabályok betartása körében az elsőfokú bíróság a törvényes vád keretei között bírálta el a vádlott cselekményét. A Füzesabonyi Városi Ügyészség B.40/2004/18. számú vádirata, illetve a Heves Megyei Főügyészség B.164/2007. számú vádmódosítása nem csupán a 2-es Kft. bankszámlájára átutalt, a vádlott által felvett, de a vállalkozóknak ki nem fizetett 77.500.000,- forintot tette a vád tárgyává, hanem a sértettek által elvégzett munkáért ki nem fizetett teljes összegű vállalkozói díjat. A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, a sértettek vallomásai alapján túlnyomó részt helyesen állapította meg az ítéleti tényállásban a vádlott által az egyes vádpontokban okozott kár összegét (1-6. pontok az elsőfokú ítélet 5-8. oldalán).

Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás azonban mégis pontosításra szorul. Határozatszerkesztési hibát követett el az elsőfokú bíróság, amikor a bizonyítékok számbavételénél és értékelésénél több oldalon keresztül olyan, a történeti tényállásba tartozó tényt rögzített, amely a cselekmény jogi elbírálása szempontjából elmellőzhetetlen; a 2-es Kft. bankszámlájára érkező pénz összegére tett megállapítása ellentétes az iratok tartalmával és egyéb elírás is található az ítéletben. Az elsőfokú bíróság ítéletének a Be. 351. § (2) bekezdés b./ pontjának II. fordulatába és c./ pontjába ütköző hiányosságát a Fővárosi Ítéltábla a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja - az iratok tartalma - alapján a következők szerint orvosolta:

- Az elsőfokú ítélet 8. oldal 6. pontjának 3. bekezdésében a 3-as tanú a 3-as Kft. képviselőjében **5.264.000,-** forintról állított ki számlát.
- A 8. oldal lap alján szereplő táblázat adatait teljes egészében kirekeszti a tényállásból. A 9. oldal lap tetején írtakat pedig azzal egészíti ki, hogy 2003. év november hó 18. napján további 4.500.000,- forint érkezett a 2-es Kft. bankszámlájára, az átutalt pénz teljes összege **77.500.000,- forint** (A Bank számla kivonatról készített tranzakciós listája nyomozati iratok 271-273. oldal).
- A 10. oldal 4. és 5. bekezdésében írtakat: „*A vádlott és házastársa a 2-es Kft-t 2003. év május hó 19. napján alapították meg... stb.*” kezdettel a történeti tényállásba helyezi át.
- Ugyancsak a történeti tényállásban helyezi a 11. oldalon írtakat teljes egészében: „*A vádlott a 4-es Kft-vel kötött szerződésben a teljes kivitelezést 115.000.000,- forintért vállalta... stb.*”. A 2. bekezdésben a 2-es Kft. bankszámlájára érkezett összegek leírása kiegészítendő a 2003. év november hó 18-án átutalt 4.500.000,- forinttal, így a vádlott által felvett készpénz összege helyesen 77.500.000,- forint volt. Kirekeszti viszont a tényállásból, hogy ebből az összegből fizetett ki a vádlott összesen 9.500.000,- forintot a 2-es, 5-ös és 6-os vállalkozóknak.
- A 11. oldal 3. bekezdésének 7., 11., 17. és 22. sorában mellőzi az összesen négyszer szereplő „megyei bíróság álláspontja szerint” kitétel. Az alulról

számított 6. sorban írott 74.300.000,- forint és 8. sorban írott 74.500.000,- forint összege helyesen e helyeken is **77.500.000,-** forint, mely összeget 2003. év november hó 18. napjával bezárólag vett fel.

- A 12. oldalon írtakat - az utolsó bekezdés kivételével - ugyancsak a történeti tényállásba helyezi át.

A tényállás előbbi kiegészítése folytán tényként volt megállapítható, hogy a 3.000.000,- forint törzstőkével megalapított a 2-es Kft. egyéb tőkével, ingatlannal, állóeszköz apporttal nem rendelkezett; a kivitelezőkkel olyan szerződéseket kötött, amelyekben közel 25.000.000,- forinttal ígért többet, mint amilyen bevételre számíthatott, a felvett 77.500.000,- forintot a vádlott nem a vállalkozók által benyújtott számlák kifizetésére fordította. Mindebből pedig valóban az a helyes ténybeli következtetés volt levonható, hogy a vádlottnak eleve nem volt fizetési szándéka a vállalkozók által elvégzett munkák ellenértékeként. A vállalkozóknak a munka megkezdésekor a szerződésben rögzítettekhez képest kifizetett kisebb összeg (6. oldal 2. pont utolsó-, 7. oldal 4. pont 2. bekezdés) is a tényleges fizetési szándék hiányának elleplezését szolgálta. A tényállás szempontjából pedig nem bír jelentőséggel az a körülmény, hogy az átutalt pénzből a vádlott ukránokkal szemben fennálló adósságát törlesztette, avagy - egy másik nyomozati előadása szerint - „javarészt elszórakozta” (1330. oldal), illetve másnak adta át.

Az elsőfokú bíróság kétség kívül szükséztlenül tett eleget indokolási kötelezettségének, azonban az eljárás során meghallgatott tanúk vallomásait a vádlott maga sem vitatta. Nem merült fel a vádlotti védekezés és a sértettek előadása között olyan ellentmondás, ami az ítélet bővebb indokolását tenné szükségessé. A rendelkezésre álló okiratok is alátámasztották a sértettek által elmondottakat, ezek hitelessége, valóságtartalma tekintetében egyébként sem merült fel kétség.

Az irányadó tényállás alapján helyesen vont következtetést az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségére és cselekményeit helyesen minősítette 1 rb. a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (7) bekezdés b./ pontja szerint minősülő különösen nagy kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás bűntettének; 5 rb. a (6) bekezdés b./ pontja szerint minősülő jelentős kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás bűntettének.

A csalás bűncselekményének törvényi tényállási eleme a célzat, a Btk. 318. § (1) bekezdésében írt „jogtalan haszonszerzés végett” fordulat. A vádlott mint megrendelő, cselekményét azzal a célzattal követte el, hogy a vállalkozók által elvégzett munkát ellenszolgáltatás nélkül kapja meg. E haszon megszerzése érdekében a vádlott azzal ejtette tévedésbe a sértetteket - ez a törvényi tényállás következő fordulata -, hogy fizetési készsége tekintetében megtévesztette őket. A kár összege tekintetében nem a vádlott által ténylegesen felvett és ki nem fizetett összegnek van jelentősége. A haszonszerzési célzat mellett nem tényállási eleme ugyanis a csalásnak a terhelt tényleges gazdagodása, ezért annak van

relevanciája, hogy a vállalkozók - noha a szerződésben foglaltak szerint elvégezték -, a munka ellenértékét a megállapodásban rögzítettek ellenére nem kapták meg a vádlotti kötelezettségvállalás ellenére. A kár összege az elvégzett munka ki nem fizetett ellenértéke. Az egyes vád tárgyává tett tételek alapján helyesen rögzítette ezen összegeket az elsőfokú bíróság, függetlenül attól, hogy az elvégzett munka után járó teljes összeg kifizetésére nem került sor. A minősítés szempontjából nemcsak az közömbös, hogy a felvett 77.500.000.- forintot mire fordította, hanem az is, hogy a szerződéssel ellentétben a vádlott nem kapta meg a teljes összeget, vagyis az eljárás során fel nem derített személyeknek is esetleg haszna volt a kifizetetlenül elvégzett munkákból.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor megállapította, hogy a vádlott ugyanolyan jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekedett, berendezkedett arra, hogy életvitel szerűen tévesszen meg másokat, vagyis fennáll a Btk. 137. § 9. pontjában szabályozott üzletszerű elkövetés törvényi előfeltétele. Erre tekintettel helyesen minősítette a vádlott cselekményeit súlyosabban: Btk. 318. § (5) bekezdés a./ pontja helyett (6) bekezdés b./ pontja, illetve (6) bekezdés a./ pontja helyett (7) bekezdés b./ pontja szerint.

Az elsőfokú bíróság nagyobb részt helyesen sorolta föl a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket. További súlyosító körülményként értékelendő azonban a hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodottsága. Általánosságban megállapítható, hogy a társadalom védelme érdekében nem mellőzhető az ilyen jellegű bűncselekményt elkövetővel szemben szigorú büntetés kiszabása. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor ezen szempontot is mérlegelve, a törvényi minimumnál súlyosabb tartamú börtönbüntetést szabott ki a vádlottal szemben és ehhez igazodó tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetést is alkalmazott. Tekintettel arra, hogy a vádlott és védője által hivatkozott betegség mértékére, súlyára semmilyen adat nem merült fel, nincs törvényes ok a Btk. 45. § (2) bekezdés alkalmazásával eggyel enyhébb, fogház fokozatú szabadságvesztés kiszabására a vádlottal szemben.

A vádlott és védője enyhítésre irányuló fellebbezését a tekintetben megalapozottnak találta a másodfokú bíróság, hogy nem áll fenn a pénzmellékbüntetés kiszabásának a Btk. 64. § (1) bekezdésében meghatározott azon törvényi feltétele, hogy ennek csak akkor van helye, ha a határozott tartamú szabadságvesztésre ítéltnek megfelelő keresete (jövedelme) vagy vagyona van. Letartóztatását követően a vádlott nyilvánvalóan nem végez kereső tevékenységet, csekély mértékű vagyona van, nincs adat arra, hogy rendelkezésére állna a bűncselekmény útján felvett pénz, ezért a Btk. 64. § (1) bekezdés a./ pontja szerint a pénzmellékbüntetés kiszabásának nincs meg a törvényi előfeltétele. E tekintetben a Fővárosi Ítéltábla a Heves Megyei Bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg az ítélet egyéb, törvényes rendelkezéseit a 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Btk. 99. § (1) bekezdés (2) bekezdés I. fordulat alapján a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította.

Budapest, 2008. év június hó 12. napján

Dr. Nehrer Péter sk.	Dr. Hrabovszki Zoltán sk.	Máziné Dr. Szepesi Erzsébet
sk.		
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Heves Megyei Bíróság 1.B136/2007/11. számú ítélet a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.28/2008/6. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2008. év június hó 12. napján

. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő